

Balansstatistik för icke-finansiella företag (BAST) 1998

NV1006

Dokumentet avser referensåret 1998, men är skrivet 2015 och innehåller den information som var känd då. Det innebär att vissa uppgifter kan saknas eller vara bristfälliga, vilket kan vara av betydelse för innehållet.

Statistikens benämning är den som gällde när statistiken publicerades. Hänvisningar till lagrum görs till dåvarande lagstiftning. Kontaktpersoner avser de som är kontaktpersoner när detta dokument publiceras.

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	3
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	4
1.1	Statistiska målstorheter	4
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	6
1.2.	Fullständighet	6
B.2	Tillförlitlighet	6
2.1	Tillförlitlighet totalt	6
2.2	Osäkerhetskällor	6

2.2.1	Urval.....	6
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	7
2.2.5	Bearbetning	7
2.2.6	Modellantaganden	7
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	7
B.3	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid.....	8
3.3	Punktlighet	8
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	8
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	8
5.1	Spridningsformer.....	8
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation.....	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster.....	9

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Företagssektorns finanser

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (1992:1668).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB
Postadress: 701 89 ÖREBRO
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Marcus Lundgren
Telefon: 019-17 69 18
Telefax: 019-17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån, SCB
<i>Postadress:</i>	701 89 ÖREBRO
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktperson:</i>	Marcus Lundgren
<i>Telefon:</i>	019-17 69 18
<i>Telefax:</i>	019-17 70 82
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt statistiklagen (SFS 1992:889) och SCB:s föreskrifter (SCB-FS 1993:19)

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

A.8 Gallringsföreskrifter

A.9 EU-reglering

ESA 95, European System of Accounts 1995 styr Finansräkenskaperna och påverkar därmed även denna undersökning.

A.10 Syfte och historik

Statistiken skall dels belysa de icke-finansiella företagens betydelse på olika finansiella marknader genom att visa storleken på och förändringarna av företagens finansiella tillgångar och skulder, dels förse finansräkenskaperna med underlag för kvartalsvisa beräkningar av företagssektorns finansiella sparande. Förutom icke-finansiella företag ingår i undersökningen de börsnoterade investmentbolagen samt större koncernbolag som är aktiva aktieförvaltare. Investmentbolagen redovisas separat.

Balansstatistiken startade år 1986. Från starten och t.o.m. år 1990 omfattade BAST samtliga poster i företagens balansräkning. Därefter omfattade statistiken endast de balansposter som avsåg finansiella tillgångar och skulder samt handelskrediter.

Efter en gemensam översyn av balansstatistiken och statistiken över företagens utländska tillgångar och skulder (FUTS), som bl.a. föranletts av krav från Eurostat på finansräkenskaperna, har statistiken fått ny utformning som redovisas fr.o.m första kvartalet 1997. Tidigare gjordes balansstatistiken med ett cut-off-urval. De 600 företagen med de största finansiella tillgångarna ingick i statistiken och ingen uppräknings gjordes för att statistiken skulle vara representativ för hela den icke-finansiella sektorn. Numera görs balansstatistiken med ett stratifierat urval och genom uppräknings blir den

representativ för hela sektorn (med den begränsningen att populationen endast omfattar företag med finansiella tillgångar/skulder på minst 20 milj kr).

Andra förändringar fr.o.m. första kvartalet 1997:

- utlandsposter, med undantag för utländska handelskrediter, har förts över till balansstatistiken från tidigare FUTS;
- ställningsvärdena är nu marknadsvärderade (tidigare vanligtvis bokförda värden);
- transaktioner/omvärderingar finns redovisade;
- ett antal nya variabler har tillkommit.

A.11 Statistikanvändning

Användare är framför allt de kvartalsvisa finansräkenskaperna. Dessa i sin tur används av Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, nationalräkenskaperna på SCB och Riksbanken. Även banker och andra finansiella företag är användare.

A.12 Uppläggning och genomförande

I populationen ingår icke-finansiella företag med finansiella tillgångar/skulder på minst 20 milj kr (cut-off gräns) samt investmentbolag (endast moderbolag samt ett fåtal stora koncernbolag). Totala populationen för 1998 är 7 471 företag. Som urvalsram används den senaste BAST-populationen samt senast tillgängliga SRU (Standardiserade RäkningsUtdrag) från Riksskatteverket. Alla företag med minst 3 miljarder kronor i finansiella tillgångar/skulder ingår i urvalet. Investmentbolagen är totalundersökta. Urvalet är stratifierat och 1998 ingår 713 företag. Nytt urval dras i början av varje kalenderår.

Uppgifterna samlas in via postenkäter som går ut kvartalsvis till företagen.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering görs.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De eftersökta målstorheterna är totala finansiella tillgångar och skulder för variablerna i avsnitt 1.1.2 vid kvartalsslut samt totala transaktioner och omvärderingar för variablerna i avsnitt 1.1.2 under kvartalet för sektorn icke-finansiella företag och investmentbolag.

1.1.1 Objekt och population

I populationen ingår icke-finansiella företag med finansiella tillgångar/skulder på minst 20 milj kr samt investmentbolag (endast moderbolag samt ett fåtal stora koncernbolag). Som urvalsram används den senaste BAST-populationen, senast tillgängliga SRU (Standardiserade Räkenskaps Utdrag) från Riksskatteverket samt tabeller från VPC (Värdepapperscentralen). Uppgifterna som samlas in ska avse det företag som valts ut och inte eventuell koncern.

1.1.2 Variabler

Finansiella tillgångar:

- Banktillgodohavanden i utlandet
  - Andelar i värdepappersfonder
  - Finansiella derivat
  - Dagslån (exkl dagslån i svensk bank)
därav utlandet
  - Certifikat (fördelade på emittenter: staten (statsskuldväxlar), svenska banker, svenska bostadsinstitut, övriga svenska finansiella företag, svenska icke-finansiella företag, kommuner samt utlandet)
  - Obligationer inkl. förlagsbevis och konvertibler (fördelade på emittenter: staten, svenska banker, svenska bostadsinstitut, övriga svenska finansiella företag, svenska icke-finansiella företag, kommuner samt utlandet)
  - Lån (reverser o andra finansiella placeringar ej koncernlån),
därav utlandet
  - Lån mot koncernföretag i utlandet
- Innehav av aktier och andelar:
- Svenska börsnoterade aktier (marknadsvärden)
därav finansiella företag
  - Övriga svenska aktier och andelar (bokförda värden)
därav finansiella företag
transaktioner där motparten har utländsk adress
  - Utländska aktier och andelar
därav börsnoterade aktier (marknadsvärden)

Finansiella skulder:

- Finansiella derivat
- Dagslån
därav utlandet
- Certifikat
därav utlandet
- Obligations-, förlags-, konverteringslån utom personalkonvertibler
därav utlandet
- Personalkonvertibler,
- Annan kort- och långfristig upplåning (ej koncernlån)
därav utlandet
- Lån från koncernföretag i utlandet.

Ställningsvärden (marknadsvärde) efterfrågas samt transaktioner och/eller omvärderingar för samtliga tillgångar och skulder. Även nyteckning, inlösen och aktieägartillskott (avser tillgångssidan) för samtliga aktieslag samt nyemission,

inlösen och aktieägartillskott samt därav tecknat av utlandet (avser skuldsidan) efterfrågas.

1.1.3 Statistiska mått

Skattning av totaler av finansiella tillgångar/skulder samt transaktioner och omvärderingar.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Resultat redovisas för de totala sektorerna icke-finansiella företag respektive investmentbolag (redovisas separat).

1.1.5 Referenstider

Statistikuppgifterna avser finansiella tillgångar och skulder per 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december samt transaktioner och omvärderingar som skett under respektive kvartal.

1.2. Fullständighet

Statistiken skall belysa de icke-finansiella företagens betydelse på olika finansiella marknader. Undersökningen riktar sig till företag med minst 20 miljoner kronor i finansiella tillgångar och skulder samt investmentbolag (endast moderbolag samt ett fåtal stora koncernbolag), medan övriga företag antas ha noll i finansiella tillgångar och skulder.

Fullständigheten påverkas även av att de finansiella tillgångar och skulder som undersöks sinsemellan har olika avgränsningar. Vissa variabler, t.ex. banktillgodohavanden, omfattar endast finansiella tillgångar och skulder mot en extern motpart (ej koncern). För andra variabler (ut- och upplåning) avses tillgångar eller skulder mot extern motpart *eller* motpart inom koncernen. En tredje variant är att vissa variabler (exempelvis derivat) ska anges både inom och utom koncern.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Numeriska data om den totala tillförlitligheten saknas. De största källorna till osäkerhet bedöms vara mätning och bearbetning. För mätning är resultatet beroende på hur pass bra och korrekta uppgifter företagen kan lämna. Vissa företag har t ex stora problem med att lämna omvärdering för utländska tillgångar och skulder eftersom de har många olika valutor inblandade. För bearbetning är resultatet beroende av att dataregistreringen sker felfritt. På senaste tiden har ett antal stora stansfel upptäckts.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalet är ett slumpmässigt stratifierat urval baserat på summa finansiella tillgångar/skulder. Cut-off-gräns för populationen är finansiella tillgångar/skulder på 20 milj kr. Företag med minst 3 mdr kr i finansiella tillgångar/skulder är totalundersökta.

Investmentbolagen är totalundersökta.

De individuella observationerna vägs med sin urvalsvikt (inverterade urvalssannolikheten) ihop till en totalskattning.

2.2.2 *Ramtäckning*

Nuvarande urvalsram består av SRU (t-2) kompletterad med uppgifter från senaste BAST-undersökning (t-1) samt tabeller från VPC (Värdepapperscentralen, t-2). Ett problem med SRU:n är att vi inte har tillgång till aktuella siffror. Det är 1-2 år gamla SRU-uppgifter som finns tillgängliga.

Övertäckning identifieras i undersökningen och åsätts värde noll. Undertäckningen är okänd och kan inte justeras för i statistiken. Detta resulterar i en underskattning i statistiken som främst berör ställningsvärdena och som ökar under kalenderåret. Denna kan dock antas vara liten i förhållande till andra osäkerhetskällor.

2.2.3 *Mätning*

Uppgifterna samlas in via en postenkät som går ut till utvalda företag. Företagen ska fylla i ställningsvärde för efterfrågat kvartal i marknadsvärde. Om ställningsvärde som lämnats föregående kvartal är reviderat så ska företagen ändra på det förtryckta värdet på blanketten. Företagen ska också ange omvärdering och/eller transaktion som skett under kvartalet. Mätsvårigheter kan uppstå för omvärdering och transaktioner. Vissa företag har inte möjlighet att lämna uppgifter om dessa variabler. Ett exempel på detta är när företagen inte kan ange omvärderingar på grund av att de har utländska tillgångar och skulder i många olika valutor.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Svarsbortfall avseende antal företag är cirka 10 – 15 %. Bland de totalundersökta företagen är bortfallet mycket litet. Bortfall imputeras i första hand baserat på tidigare lämnat värde och i andra hand med medelvärdet för svarande företag i samma storleksgrupp. Osäkerheten på grund av bortfall antas vara liten i förhållande till andra osäkerhetskällor.

2.2.5 *Bearbetning*

Inkomna uppgifter granskas och återkontakt tas vid behov med uppgiftslämnaren. Uppgifterna dataregistreras manuellt av externt företag. Fel kan uppstå genom felaktig dataregistrering eller buggar i dataprogram.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga direkta modellantaganden görs i statistiken. Implicit antas dock den icke-undersökta delen av populationen att ha värde noll i finansiella tillgångar och skulder. Detta ger upphov till en bias som kan vara betydande. Ställningsvärdena påverkas i högre grad än omvärdering och transaktioner.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Inga osäkerhetsmått redovisas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

De kvartalsvisa statistikuppgifterna avser tillgångar och skulder per 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december samt transaktioner och omvärderingar under respektive kvartal. Uppgifterna ska lämnas senast den 10 maj, 10 augusti, 10 november respektive 10 februari närmast efterföljande kvartal.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden är ca 15 veckor.

3.3 Punktlighet

Produktionen anpassas efter Finansräkenskapernas (FiR) produktion. Deadline för inläggning av siffor i FiR brukar hållas. Undantag kan förekomma, t ex under semestertider då uppgiftsinsamlandet kan dra ut på tiden beroende på semester vid de uppgiftslämnande företagen.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

En större omläggning gjordes 1997 då variabelinnehåll, urvalsdesign och skattningsförfarande reviderades. Den nya BASTen är en urvalsundersökning som undersöker företag med finansiella tillgångar/skulder på 20 milj kr och mer. Jämförbarheten med tidigare BAST är inte fullständig eftersom den tidigare BASTen gjordes med ett cut-off-urval där de 600 största företagen undersöktes.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken är inte indelad i grupper.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

ESA 95, European System of Accounts 1995 styr Finansräkenskaperna och påverkar därmed även denna undersökning. Jämförbarhet med internationell statistik som följer ESA 95 bör därför vara god.

Vissa variabler i den nuvarande BAST-statistiken bör i stort sett vara jämförbara med de finansiella posterna i den årliga undersökningen Företagens ekonomi (FEK). Exempel på variabler som kan jämföras är långa lån och aktier. FEK är en totalundersökning som baseras på SRU och bokslut. BASTen undersöker företag med en cut-off gräns på finansiella tillgångar/skulder på 20 miljoner kronor och därför kan det finnas en skillnad mellan resultaten för de olika undersökningarna. Eftersom FEK är en totalundersökning, bör denna visa högre siffror än vad BASTen visar. En skillnad mellan undersökningarna är att FEK samlar in bokförda värden och BAST marknadsvärden där detta är tillämpligt.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Undersökningarna avseende kvartal 2 och 4 redovisas i pressmeddelande.

SM serie Fm18 Finansmarknaden del II innehåller en tabell för de icke-finansiella företag och en för investmentföretagen. Redovisningen av insamlade variabler är ej fullständig.

Resultatet från undersökningen publiceras i Sveriges statistiska databaser, SSD, under rubriken Balansstatistik under Näringsverksamhet. Databasen nås från SCB:s webbplats, www.scb.se, Hitta statistik, Statistikdatabasen.

5.2 Presentation

Uppgifterna publiceras i tabeller i de statistiska databaserna (SSD).

5.3 Dokumentation

Dokumentation i form av SCBDok, MetaPlus och BAS finns på undersökningens produktsida www.scb.se/NV0103.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar på det insamlade materialet kan beställas.

5.5 Upplysningstjänster

Övriga upplysningar lämnas av Marcus Lundgren 019-17 69 18 på enheten Näringslivets struktur på SCB.